

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

7/5930
GK 145

Sayı: B.13.2.SGK.0.65.03.01.49-5/610/1 2867704
Konu: Malatya Milletvekili
Veli AĞBABA'nın (7/5930)
Esas Nolu Yazılı Soru Önergesi

18-07-2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 11/04/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-59705 sayılı yazınız.

Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA'ya ait 7/5930 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.

Bilgilerini arz ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

EK:
Cevap Yazısı

MALATYA MİLLETVEKİLİ SAYIN VELİ AĞBABA'YA AİT 7/5930 ESAS NO'LU
SORU ÖNERGESİNE CEVAP

Bilindiği üzere 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası” Kanununun “Primlerin ödenmesi” başlıklı 88 inci maddesinin onuncu fıkrasında; “4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların (tarımsal faaliyette bulunanlar) prim borçlarını, sattıkları ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla % 1 ila % 5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir” hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, yeni bir düzenleme olan 17.04.2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve aynı gün yürürlüğe giren “Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” ile birlikte tevkifat oranının “% 5 oranına kadar” olacağı hükmüne yer verilmiş olup, 5510 Sayılı Kanunda yer alan hükümdeki ifadeyle de çelişmemektedir. Son düzenleme yapılmadan önceki uygulama ise şu şekildeydi;

12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin “Sigorta primlerinin ödenme süresi ve erken ödeme” başlıklı 108 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise “Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla % 5 oranında kesinti yaptırmak suretiyle tahsil eder. Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.” hükmü yer almaktadır.

Yine aynı Yönetmeliğin “2926 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri” başlıklı Geçici 8 inci maddesinin beşinci fıkrasında ise “Bu Yönetmeliğin 108 nci maddesinin beşinci fıkrasına göre, tarımsal ürün bedellerinden yapılacak tevkifata ilişkin düzenleme yapılıncaya kadar, 26.03.1994 tarihli ve 21886 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 4 Seri Nolu Uygulama Tebliğinin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerine göre işlem yapılır.” demek sureti ile de bu tebliğin Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümlerinin halen yürürlükte olduğu belirtilmektedir.

Söz konusu 4 Seri Nolu Uygulama Tebliğinde ise tevkifatçı kuruluşların, çiftçilerden satın aldıkları ürün bedelleri karşılığında 01.04.1994 tarihinden itibaren yapacakları ödemelerde, çiftçilerin prim borçlarına mahsuben % 1 oranında tevkifat yapacakları öngörülmüştür.

Görüleceği üzere, 4 Seri Nolu Uygulama Tebliğinde % 1 olarak öngörülen tevkifat oranının Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde % 5 olarak belirlendiği, dolayısıyla 4 Seri No’lu Uygulama Tebliğinde yer alan tevkifat oranıyla ilgili hükmün, daha üst bir düzenleme olan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğine aykırı olduğu anlaşılmıştır. Anılan yönetmelikte belirtilen % 5 oranında tevkifat oranının ise 5510 Sayılı Kanunun 88 inci maddesinde tarımsal faaliyette bulunanlar için uygulanan tevkifat oranı için belirtilen “% 1 ila % 5 arasında” ifadesine aykırılık teşkil etmediği görülmektedir.

Bu nedenlerle; 17.04.2012 tarihinde yayımlanan yönetmelik yürürlüğe girene kadar, tevkifat yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin, tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden prim borçlarına mahsuben % 5 oranında tevkifat yapmaları gerektiği sonucuna varılmış ve uygulamaya bu doğrultuda yön verilmiştir.

Her ne kadar 4 Seri Nolu Tebliğde tarımda tevkifat oranı % 1 olarak belirlense de, daha üst normlar olan eski yönetmelikte ve 17.04.2012 tarihli yeni yönetmelikte ve ayrıca 5510 Sayılı Kanunda tevkifat oranının % 1 ila % 5 oranında olacağı ifade edilmektedir. Bu nedenle Kanuna aykırı bir durum mevcut değildir.

17.04.2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”in 16 ncı maddesindeki düzenlemeyle, tarımsal faaliyette bulunanlara uygulanacak tevkifat oranının % 5’e kadar olacağı hükme bağlanmıştır.

SGK İl Müdürlüklerine eposta ile duyurulan kesinti oranının yükseltildiği yönündeki yazılar, yukarıda anlatıldığı gibi Kanuna ya da yönetmeliğe aykırı bir durum içermemektedir. Bu nedenle konu ile ilgili Kurum personeli hakkında herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Nihai olarak, yeni bir düzenleme olan 17.04.2012 tarihli ve 28267 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve aynı gün yürürlüğe giren “Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” in 16. Maddesindeki düzenlemeyle, daha önceki 12.05.2010 tarihli ve 27579 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliğinin 108 inci maddesinin beşinci fıkrası, “(5) Kurum, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin 4 numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların prim borçlarını, diğer tahsilat yolları dışında, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek kaydıyla kesinti yapmaya, kesinti oranını % 5 oranına kadar belirlemeye yetkilidir. Kurum bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tebliğ ile belirler.” olarak değiştirilmiştir. Yine 5510 sayılı “Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası” Kanununun “Primlerin ödenmesi” başlıklı 88 inci maddesinin onuncu fıkrasında; “4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil edilmiş olanların (tarımsal faaliyette bulunanlar) prim borçlarını, sattıkları ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla % 1 ila % 5 oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir” hükmüne yer verilmiştir. Böylece 5510 sayılı Kanunla da paralellik sağlanmıştır. Bu nedenle tarımsal faaliyette çalışanlar için tevkifat oranının net olarak % 1 olacağına yönelik bir düzenleme olmayıp, hem yeni yönetmelikte hem de 5510 Sayılı Kanunda % 5 e kadar olacağı hususu öngörülmüştür.

Tarımsal ürün bedellerinden yapılacak kesinti işlemlerine ilişkin tebliğ çalışmaları devam etmekte olup, Kurumumuzca 18/04/2012 tarihinde yapılan düzenleme ile kesinti yapmakla yükümlü olan gerçek ve tüzel kişilerin, 17.04.2012 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yeni tebliğ yayımlanıncaya kadar tarımsal faaliyette bulunanlardan satın aldıkları ürün bedelleri üzerinden prim borçlarına mahsuben %1 oranında kesinti yapmaları kararlaştırılmıştır.